

FILIP ŠKODA

MŮJ TÁTA

C P R E S S

Můj táta a já

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Filip Škoda
Můj táta a já – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MŮJ TÁTA A JÁ

FILIP ŠKODA

 P R E S S

O OTCÍCH A SYNECH

Specifický žánr zahrnující příběhy tatínků s jejich malými synky – ale i strýců se synovci nebo dědů s vnuky – má v komiksu dlouhou tradici. Základem jeho poetiky je obvykle určitá forma klukovského spikleneckví: otec, strýc nebo děd na jednu stranu ztělesňuje autoritu reprezentující zdánlivě nesmlouvavý svět mužů, na druhou stranu ovšem pod více či méně drsnou slupkou skrývá chlapeckou duši, a tak se často nechává strhnout k hrám i rošťáckým vylomeninám. Zároveň tento typ příběhů umožňuje humornou konfrontaci dospělého a dětského vidění světa, přičemž ten první nemusí být nutně vždy ten cyničtější.

V zámořském komiksu patří k nejslavnějším sériím tohoto žánru strip *Gasoline Alley* (*Benzinová ulička*) z dílny Franka O. Kinga. Cyklus začal vycházet v amerických novinách už v roce 1918 a vyprávěl o životě zatvrzelého starého mládence Walta Walleta. O tři roky později ovšem došlo v ději k zásadnímu zvratu, protože osaměle žijící Walt našel na svém prahu odložené nemluvně, chlapce, kterému dal jméno Skee-zix. Komiks patřil mezi první novinové stripy, jejichž hrdinové průběžně stárli, a tak mohli čtenáři sledovat, jak se Walt, který nejprve najal chůvu, a posléze se dokonce oženil, sžívá se svým adoptivním synem. Postupně spolu prožili spoustu obyčejných, ale i dramatických příhod, které autor dokázal prochnout vlídným humorem. V češtině tato série krátce vycházela v roce 1929 na stránkách *Pestrého týdne*, a to pod názvem *Frantík a jeho strýček*. Ve Spojených státech se nové epizody objevují dodnes, a tak je zde rodinná konfigurace už řadu dekad odlišná.

V evropském komiksu patří ke klíčovým dílům daného žánru například německá beztextová série *Vater und Sohn (Otec a syn)*, kterou v letech 1934 až 1937 kreslil karikaturista Erich Ohser pod pseudonymem E. O. Plauen. Ačkoli Ohser předčasně zemřel už v roce 1944 (po zatčení gestapem spáchal ve vězení sebevraždu), úsměvná alotria jeho dvou hrdinů patří v Německu dodnes k mimořádně oblíbené dětské četbě. Souborných vydání se *Otec a syn* dočkali v USA, ale například i v Číně, a časopiseckých přetisků jednotlivých epizod také u nás.

I česká tradice tohoto žánru je poměrně dlouhá. Zdeněk Pokorný například kreslil strip *Jeníček a dědeček* (1929), Emil Posledník obrázkový seriál *Tatíček a Pepíček – automobilisté* (1934–1935), Antonín Pelc cyklus *Otec Václav a syn Venoušek* (1939) a Zdeněk Tůma sérii *Tlustý dědeček Čilimník a jeho vnuk Bořivoj* (1941). Zmínit by bylo možné i Jiřího Trnku, který v letech 1935 až 1936 kreslil strip se *Spejblem a Hurvínkem*, otcovsko-synovskou dvojicí proslulou z prostředí loutkového divadla. Hned dva zdařilé příspěvky k danému žánru má na svém kontě rovněž Ondřej Sekora, přičemž právě jeho práce mají pojetím svých hrdinů ke zde publikovanému cyklu nejbliže. Sérii *Ferda Mravenec a syn* (1936) sice zasadil do prostředí hmyzí říše, je z ní nicméně zjevné, že je odrazem jeho vlastního otcovství, které si podle všeho velmi užíval. Velmi podobnou koncepci pak měl i Sekorův strip *Tatínek to dovede* (1945–1946), v němž kromě v titulu zmíněného rodiče figuruje rozverně nemluvně Titínek, zdroj mnoha úsměvných karambolů.

Ačkoli jsou tedy žánrové kořeny stripu *Můj táta a já* poměrně staré, jeho vlastní historie je pochopitelně mnohem kratší. I tak ale jistě stojí za zaznamenání. Tvůrce stripu Filip Škoda (* 1976) se na české komiksově scéně začal prosazovat už v polovině devadesátých let. Jeho největší školou bylo několik let strávených tvorbou graffiti, jinak byl výtvarný samouk. Škodovy komiksy, zpočátku kresebně spíše nejisté, se s postupujícími lety viditelně zlepšovaly, až dosáhly zcela profesionálního výrazu. Zároveň se ukázalo, že má tento tvůrce nepřehlédnutelné scenáristické nadání a že je schopen vymýšlet originální gagy pro dlouhé stripové série, což patří

v rámci komiksu k nejnáročnějším disciplínám. Zkoušku ohněm Škoda podstoupil, když Thierryu Taburiauxovi, majiteli belgického vydavatelství Joker editions, nabídl k vydání svůj cyklus stripů *Docteur Babilla (Doktor Blábol)*. Ačkoli je frankofonní trh dlouhodobě přesycený, Taburiauxe práce zaujala a v roce 2010 vypravil do světa dvě alba s příhodami Škodova značně potrhleho lékaře, jemuž by se chtěl dostat do rukou jen málokdo. A právě v té době se v kreslířově hlavě začal rodit nový projekt. S odstupem na to vzpomíná: „*Strip Můj táta a já jsem vytvořil na přelomu let 2009 a 2010, poté co jsem dokončil práci na Babillovi, díky kterému jsem získal spoustu zkušeností s tvorbou stripů. Kvůli obživě jsem se opět chystal pustit do komerčních zakázek. Také mě zmáhala čistě autorská, svým způsobem autistická práce na albech a těšil jsem se na novou spolupráci a zpětnou vazbu.*“

Zájem o Škodovu tvorbu v té době projevila šéfredaktorka barevného magazínu *Hospodářských novin* nazvaného *Víkend HN* a z nabízených nápadů ji nejvíc zaujal humorný strip beze slov o soužití tatínka se synem. Série začala v magazínu vycházet v roce 2010 hned na úvodní stránce pod editorialem. Tvůrce se této příležitosti rozhodl využít i k vyzkoušení nových výtvarných postupů a strip začal připravovat technikou barevného kvaše – celý ho maloval štětcem bez použití obrysové černé linky a ve srovnání s cyklem *Docteur Babilla* je patrný opravdu značný kvalitativní posun. Sám autor k tomu poznamenává: „*Byl jsem tehdy nadšený z tvorby Jordiho Labandy, španělského fashion malíře, a Voutche, kteří používali podobnou výtvarnou techniku. Voutch v malovaných vtipech, Labanda v posh trendy ilustracích. U stripu Můj táta a já jsem asi poprvé začal přemýšlet o barevné harmonii a začala pro mě být důležitá barevná paleta. Už u graffiti jsem často používal růžovou a fialovou – nemělo to žádné opodstatnění, prostě ty barvy mám rád, sednou mi. A možná jsem po té výrazné barevnosti sáhl i proto, abych vyvážil prostou černobílou škálu, ve které jsem ve stejný čas kreslil strip *Get Busy do Respektu.*“*

Strip *Můj táta a já* v magazínu *Víkend HN* vycházel přibližně půl roku a poté plynule přešel do časopisu *Děti a my*, který je zaměřený na rodiče a učitele. Souběžně Škoda svůj strip nabídl Thierryu Taburiauxovi, kterého nová kreslířova práce opět

Hurá! Víkend je tady!

Ach víkend, sladký víkend!

PTOING!

Díky bohu má jen dva dny

Uá! Uá!

Žádný pracovní stres, nesmyslné porady a nudná jednání s klienty.

velmi zaujala. Přišel ale s podmínkou, aby dvě třetiny stripů obsahovaly promluvvové bubliny, protože by podle jeho soudu mohli knihkupci čistě beztextové album odmítnout. Navíc na vydání začal velmi spěchat, album ihned zařadil do edičního plánu a kreslíři na jeho přípravu zbývaly přibližně tři měsíce. Kvůli zvolené náročné kvašové technice mu ovšem tvorba jednoho stripu zabírá 25 až 30 hodin, navíc se Škodovi právě v té době narodil syn Jakub, a tak bylo třeba vydání o půl roku odložit. Mezitím se ale naneštěstí Taburiaux rozhodl své vydavatelské aktivity ukončit, a tak z dalšího kreslířova průlomu na frankofonní trh (doufejme, že dočasně) sešlo.

Strip ale z očí čtenářů úplně nezmizel, jen opět zahnízdil v České republice. V roce 2015 se objevoval v časopise *ABC*, kde Škoda uplatnil už vymyšlené epizody s promluvvovými bublinami, jež mu umožnily přejít k trochu jiné poetice, než jakou měly beztextové epizody. Některé nápady také převedl do jednopanelových vtipů, které mu dovoľovaly více výtvarně propracovat celou scénu a využít vertikální kompozici. V letech 2017 až 2018 se série přestěhovala do dětského časopisu *Dráček*, což tvůrce opět přimělo k jisté úpravě celkového pojetí, protože pointy musely být srozumitelné i pro menší školáky. V roce 2020 pak Škoda se svým cyklem přesídlil do podobně zaměřené *Mateřídoušky*.

Existence stripu *Můj táta a já* ovšem neunikla ani dospělým čtenářům komiksu – už v roce 2010 vyšlo dvanáct epizod ve sborníku *AARGH!* a o sedm let později se série dostala do nominací na cenu Muriel v kategorii nejlepší domácí strip. Stávající vydání tak představuje prozatímní završení dlouhého příběhu, který za Škodovým cyklem stojí. Současně jej lze brát jako doklad, že žánr příhod tatínek a jejich synků ještě rozhodně není vyčerpaný a je ho stále možné obohatit o nové nápady. Je nicméně jisté, že ani vydáním alba se příběh stripu *Můj táta a já* definitivně neuzavírá.